

Utarbeidelse og bruk av miljødeklarasjoner

Av Catherine Grini, SINTEF Byggforsk og Jarle Svanæs, Tret teknisk

Treindustrien er for tiden i gang med miljøprosjektet MIKADO.

MIKADO er kort forklart Kartlegging og Dokumentasjon av Miljøegenskaper for tre og trebaserte produkter.

Hovedmål

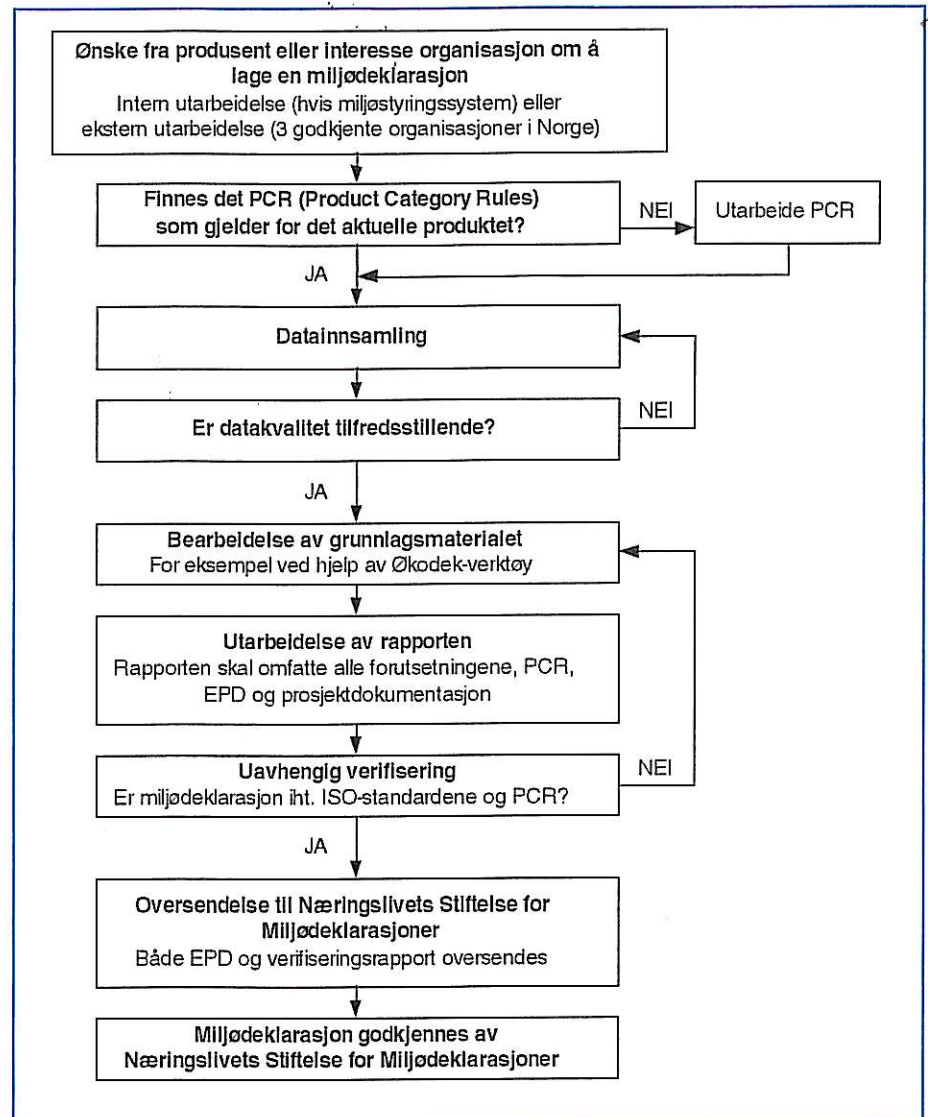
Prosjektets hovedmål er å heve kunnskapsnivået om miljøegenskapene til tre og trebaserte produkter for å fremme miljøkvaliteter som konkurransefaktor for treindustrien.

Denne artikkelen presenterer i stikkordsform fremgangsmåten som skal følges ved utarbeidelse av en miljødeklarasjon samt noe informasjon om det eksisterende regelverket og miljødeklarasjonsordningen i Norge.

En miljødeklarasjon type III er et kortfattet dokument som numerisk beskriver miljøegenskaper til et produkt. En miljødeklarasjon type III kalles også miljødeklarasjon, miljøvaredeklarasjon (MVD) eller EPD (Environmental Product Declaration). Videre i denne artikkelen brukes begrepet miljødeklarasjon.

En miljødeklarasjon må utarbeides i henhold til standarder fra de internasjonale standardiseringsorganisasjonene ISO og CEN, og dokumenterer ressursforbruk og miljøpåvirkninger gjennom hele produktets livsløp. For treindustriens produkter omfatter dette skogbruk (råvareuttak), produksjon av trelast, videreforedling til andre produkter, bruksfase og avhending.

Miljødeklarasjoner kan brukes som miljødokumentasjon når dette kreves av byggherre eller andre (for eksempel ved offentlige anskaffelser), eller som sammenligningsgrunnlag ved ønske om miljøriktig valg av materialer og byggevarer innenfor samme produktkategori.

Skjemaet viser prosedyren som må følges ved utarbeidelse av en miljødeklarasjon.

Bedriften kan velge å utarbeide en miljødeklarasjon selv, men det kreves da at bedriften har et sertifisert miljøstyringssystem og nødvendig kompetanse. Alternativt kan bedriften velge å la godkjente eksterne aktører ta seg av oppgaven. Godkjente aktører er per i dag SINTEF Byggforsk, Østfoldforskning og NTNU. Tret teknisk har ennå ikke godkjenning av EPD Norge for å utarbeide miljødeklarasjoner, men jobber for tiden med å få en slik godkjenning på plass.

Produktkategoriregler

For å kunne utarbeide en miljødeklarasjon må det også foreligge et sett produktkategoriregler (PCR) som gjelder for det aktuelle produktet. Hensikten med PCR-dokumentet er å forsikre at miljødeklarasjoner utarbeides likt uavhengig av organisasjonen som påtar seg oppgaven, og å sikre sammenlignbarhet av miljødeklarasjoner innenfor en produktkategori. PCR-dokumenter er offentlige og gratis dokumenter.

Gjennom MIKADO vil det utvikles PCR-dokumenter for noen produktkategorier relatert til treindustrien.

Datainnsamling

En miljødeklarasjon bygger på et livsløpsregnskap, og det er produsenten selv som må samle informasjon om tilvirkning av produktet som skal miljødeklarerer. Til dette arbeidet er det utviklet et skjema for innsamling av data.

Det skal også hentes inn informasjon om råvarene som benyttes. Her benyttes både produktspesifikke data, hentet direkte fra leverandør, eller det brukes generiske data som hentes fra databaser.

I MIKADO er arbeidet med å samle inn data fra treindustrien i gang. Alle deltakende bedrifter får utlevert skjemaer med spørsmål om råvarer, produksjon, bruksfase og avhending.

Bearbeidelse

Bearbeidelsen av grunnlagsmaterialet resulterer i et kortfattet dokument som utgjør selve miljødeklarasjonen. Dokumentet skal omfatte de samme opplysninger, uavhengig av organisasjon som har utarbeidet det.

I MIKADO skal det produseres et antall deklarasjoner for et utvalg produkter fra treindustrien.

Informasjon og dokumentasjon fra prosjektet vil gjøres tilgjengelig for alle aktører i bransjen, og vil være et godt grunnlag for videre utarbeidelse av deklarasjoner.

Verifisering

Ved utarbeidelsen av en miljødeklarasjon type III er det krav til uavhengig verifisering (internt eller eksternt). Hensikten med verifikasjonen er å bekrefte at miljødeklarasjonen er laget iht. standardene og PCR. Den uavhengige verifiseringen utføres av såkalte EPD-verifisører (enkelte personer) utnevnt av Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner.

Miljødeklarasjonen

Den ferdige miljødeklarasjonen vil gi kvantifiserte miljødata ved bruk av forutbestemte parametere og ytterligere miljøinformasjon der det er relevant. Et eksempel på forsiden til en miljødeklarasjon er vist på bildet ved siden av.

Miljødeklarasjonen vil også bli gjort tilgjengelig gjennom EPD Norges websider www.epd-norge.no. EPD Norge fører den offisielle oversikten over utgitte miljødeklarasjoner i Norge.

Fakta om MIKADO

Prosjekteier

Treindustrien v/ Knut E. Fjulsrud,
tlf. 950 88 999
knut.fjulsrud@trelast.no

Prosjektleder

SINTEF Byggforsk v/
Kjersti Folvik, tlf. 22 96 55 46
kjersti.folvik@sintef.no

Varighet 2007 - 2009

Budsjett 7,3 mill

Finansiering

Norges forskningsråd, Innovasjon Norge, Skogtiltaksfondet, Treindustrien, Fondet for treteknisk forskning samt egeninnsats fra 16 industri- og næringspartnere.